

Sgiliau Hanfodol Cymru

TECHNOLEG GWYBODAETH A CHYFATHREBU

Nodiadau pwysig:

1. Mae pob lefel o'r sgil yn ymgorffori'r lefelau blaenorol ac yn adeiladu arny'n nhw.
2. Rhaid darllen y ddogfen hon ochr yn ochr â'r dogfennau 'Ymhelaethu ar ofynion y dystiolaeth' a 'Diffiniadau Gorfodol TGCh' sy'n rhoi manylion mandadol am bob cydran ac sy'n rhan hanfodol o'r safonau.
3. Ble mae'r safonau yn cyfeirio at 'gwybodaeth', gall hyn olygu testun a/neu ddelwedd a/neu rifau.

Lefel 2

Mae hyn yn golygu dangos eich bod yn gallu:

- defnyddio systemau TGCh
- darganfod, dewis a chyfnewid gwybodaeth gan ddefnyddio TGCh
- datblygu a chyflwyno gwybodaeth gan ddefnyddio TGCh

mewn sefyllfaoedd cyfarwydd a llai cyfarwydd sydd yn gysylltiedig ag addysg, hyfforddiant, gwaith a swyddogaethau cymdeithasol.

Rhaid i chi wneud o leiaf ddau weithgaredd sydd, at ei gilydd:

- yn cynnwys o leiaf un ffynhonnell wybodaeth sy'n seiliedig ar TGCh ac o leiaf un ffynhonnell nad yw'n seiliedig ar TGCh
- yn defnyddio ffynonellau gwybodaeth gwahanol ar gyfer pob gweithgaredd
- yn defnyddio o leiaf un esiampl o destun, un esiampl o ddelwedd ac un esiampl o rif
- yn cyflwyno tystiolaeth o ddefnyddio e-bost yn bwrpasol.

TGCh2.1 Defnyddio systemau TGCh

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

TGCh2.1.1

Disgrifio sut y byddwch yn mynd ati i wneud gweithgaredd sy'n gofyn am ddefnyddio TGCh.

TGCh2.1.2

Defnyddio TGCh yn annibynnol i ymgymryd â'r gweithgaredd yn effeithiol.

TGCh2.1.3

Dilyn arferion gweithio saff, iach a diogel bob amser.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- weithio gyda pherson priodol i'ch helpu i adnabod a disgrifio eich gweithgaredd a'i dasgau a/neu ei is-dasgau
- disgrifio a defnyddio gweithdrefnau cywir i ddechrau a chau systemau TGCh
- dewis cymwysiadau meddalwedd a chyfleusterau'r system i gyflawni eich pwrpas
- disgrifio a defnyddio gweithdrefnau cywir i agor, defnyddio a chau meddalwedd priodol
- defnyddio dulliau mewnbynnu ac allbynnu a gwasanaethau cyfathrebu

- adnabod a defnyddio nodweddion rhyngwyneb
- cymhwyso cysodiadau personol heb effeithio ar waith pobl eraill a'u hailosod ar ôl eu defnyddio
- rheoli strwythurau ffeiliau a ffolderi er mwyn i chi allu storio ac adalw gwybodaeth yn effeithlon
- gwneud copi wrth gefn o'ch gwaith neu wirio bod hyn wedi cael ei wneud yn awtomatig
- trafod a defnyddio cyfryngau storio cludadwy yn saff a chywir
- defnyddio'r adnodd 'help' pan fo hynny'n briodol
- adnabod gwallau a chanfod y rhesymau posib fel y gallwch eu disgrifio i berson arall
- dangos eich bod yn deall ac yn dilyn arferion gweithio saff ac iach gan gynnwys lleihau peryglon i iechyd
- disgrifio'r angen am weithdrefnau a argymhellir i sicrhau diogelwch data a systemau TGCh a'u dilyn
- defnyddio'r rhyngwyd yn saff.

TGCh2.2 Darganfod, dewis a chyfnewid gwybodaeth

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

Ar gyfer pob un o'ch gweithgareddau:

TGCh2.2.1

Darganfod, dewis a defnyddio ffynonellau gwahanol o wybodaeth briodol sy'n seiliedig ar TGCh a nad yw'n seiliedig ar TGCh.

TGCh2.2.2

Chwilio am wybodaeth berthnasol sy'n seiliedig ar TGCh a nad yw'n seiliedig ar TGCh, ei dewis a'i chael.

TGCh2.2.3

Mewnbynnu, cadw, cyfathrebu a chyfnewid gwybodaeth sy'n seiliedig ar TGCh i ateb eich pwrpas.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ganfod, darganfod, dewis a defnyddio ffynonellau sy'n seiliedig ar TGCh a ffynonellau eraill o wybodaeth sy'n briodol i'ch tasgau
- chwilio am wybodaeth sy'n seiliedig ar TGCh gan ddefnyddio technegau chwilio cymhleth, a'i chael
- llunio ymholiadau i leoli gwybodaeth berthnasol
- cyrchu, gwe-lywio a chwilio'r rhyngwyd am wybodaeth
- cymharu'r gwefannau yr ydych yn eu darganfod a gwneud penderfyniadau call am eu manwl gywirdeb a'u dibynadwyedd
- dehongli gwybodaeth a gwerthuso a yw'n addas i'ch pwrpas
- dewis a defnyddio gwybodaeth sydd ei hangen arnoch i fod yn addas i'ch pwrpas
- cadarnhau statws hawlfraint yr wybodaeth yr ydych yn ei darganfod a nodi'ch ffynonellau
- mewnnbynnu gwybodaeth mewn fformatau sy'n helpu datblygiad
- cadw gwybodaeth mewn ffeiliau a ffolderi sydd wedi eu henwi'n briodol, ar ddisg galed ac ar gyfryngau storio cludadwy, a sicrhau bod copïau wrth gefn yn cael eu gwneud
- defnyddio TGCh i anfon, derbyn, cyfnewid a rhannu gwybodaeth

- anfon, derbyn ac ymateb yn briodol i e-bost gan gynnwys atodiadau
- copïo e-bost i eraill dim ond pan y bo'n briodol gan barchu cyfrinachedd a, lle bo'n briodol, dilyn gofynion diogelwch data
- storio e-byst, atodiadau e-bost a chyfeiriadau e-bost a'u rheoli'n effeithlon.

TGCh2.3 Datblygu a chyflwyno gwybodaeth

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

TGCh2.3.1

Mewnbynnu, trefnu, datblygu, fformadu a chyfuno gwybodaeth sy'n seiliedig ar TGCh a gwybodaeth nad yw'n seiliedig ar TGCh i fod yn addas i'ch cynnwys a'ch pwrpas ar ffurf:

- a. testun
- b. tablau
- c. delweddau
- ch. rhifau
- d. cofnodion.

TGCh2.3.2

Cyflwyno gwybodaeth wedi ei chyfuno gan ddefnyddio fformatau a ffurfiau cyson sy'n briodol i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa gan ddefnyddio TGCh, ac adolygu eich gwaith.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- gadw at gyfyngiadau hawlfraint a chyfyngiadau eraill yn eich defnydd o wybodaeth a chydabod eich ffynonellau
- mewnnbynnu, casglu ynghyd a threfnu gwybodaeth ar ffurf testun, tablau, delweddau, rhifau a chofnodion gan ddefnyddio fformatau sy'n helpu datblygiad
- casglu ynghyd a datblygu gwybodaeth o wahanol fathau o ffynonellau ar ffurf testun, tablau, delweddau, rhifau a chofnodion
- olrhain gwybodaeth newydd gan gynnwys gwybodaeth gyfunol
- gwerthuso gwahanol ddulliau o drefnu a chyflwyno gwybodaeth gan ystyried addasrwydd i bwrpas a chynulleidfa
- mewnnbynnu, datblygu a threfnu gwybodaeth rifiadol er mwyn iddi fod yn addas i bwrpas gan ddefnyddio meddalwedd taenlen
- datblygu cyflwyniad eich gwaith gan ddefnyddio ffurfiau a thechnegau addas i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa a'r mathau o wybodaeth a ddefnyddir
- gwirio bod eich gwaith i gyd yn fanwl gywir, yn glir ac yn addas i bwrpas
- cyflwyno gwybodaeth sy'n addas i bwrpas a chynulleidfa gan ddefnyddio dulliau cymeradwy a/neu dempladau fel y bo'n briodol
- adolygu effeithiolrwydd datblygiad a chyflwyniad eich gwaith.

Datganiad mynediad

Efallai na fydd ymgeiswyr ag anableddau penodol yn gallu dangos eu bod yn gymwys drwy gyflwyno yr holl dystiolaeth yn y dull a nodir yn y safonau hyn.

Ar gyfer yr ymgeiswyr hyn gellir gwneud addasiadau rhesymol i ofynion y dystiolaeth lle bo hynny'n briodol. Mewn rhai achosion, mae'n bosib y gellir caniatáu eithrio. Ceir manylion pellach am addasiadau rhesymol ac eithrio ar gyfer ymgeiswyr ag anableddau penodol mewn dogfen ar wahân ar ymhelaethu.